

~~Salim Nilzhet Gerçek~~
Kitapları
Satınalma - Dernek

1952

رهنمای معلمین

(صبیان مکتبپرینه مخصوص اصول تدریس)

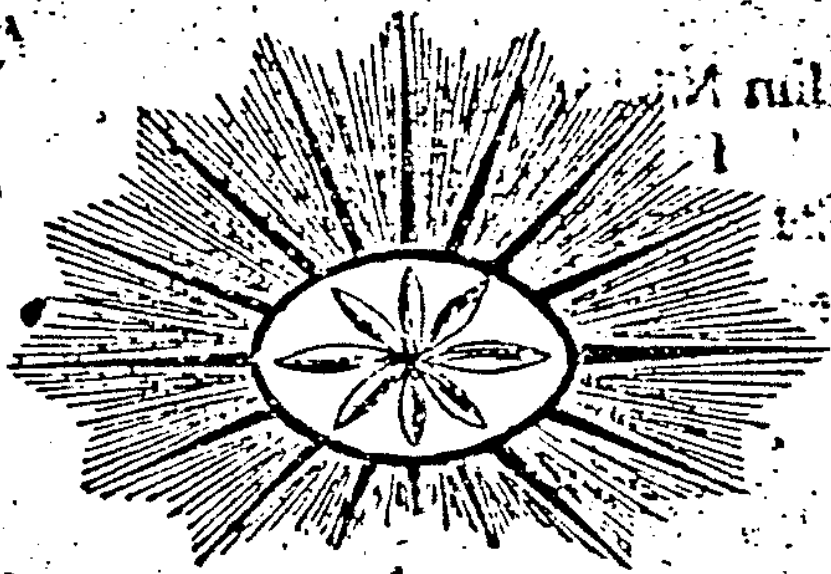
(ارسالیام ثابت)

(من اعضای مجلس کبر معارف)

1960

127

چو رهنمای معلمین *

محمّد لایقہ رفیع بارگاہ جناب خدا * وضاوات فائزہ
مرض پیشکامہ نبی محبتا * و تسلیات رابعہ بالجملة اصحاب
کرامہ تقدیم واعدا * قلند قد نصکرہ بسط مقاله شو و جمہلہ
ابتدار اولنور کہ انساک اعضای جسمانیہ سی بر طقم واد
غدا بیہ واسطہ سبلہ تدریجی نشو و نما بولہ رقی آنجق
یکرمی اونوز سنده رسیده حد کمال اولد بیخی مثلاً قوای
نفسانیہ سی دخی بر طقم معلومات خارجیہ اکتسایله
مدت مذکورہ ظرفندہ بدلہ متاسباً توسع ایدر
نتکم بر طقم اول نوزادک قائمی حین ولادتندہ آنجق فرق
الی عشر زراع ارتقا عیندہ او اب اعضای جسمانیہ سنده
هنوز ضعف وقتور بولند بقدن کند و سنده بالکزیس
و نفس کبی بعض حرکات حیوانیہ مشاهده اولنور کہ

بوصروده قوای نفسانیه به دأر طفل مر قومده هیچ
 را اثر کوریه مر فقط حکمت بالغه زبانیه الیه اول طفل
 بی ادراک مدار حیات از اولان بعض مواد خارجیه بی همان
 صرف واستهلاکه باشلا پهرق اعضا و اعصابی کسب
 قوت ایندیکه قوای نفسانیه دخی تحریک ایدوب ولادتندن
 اونوز فرق کون صکره کند و سنده تبسم و بکاکبی
 بر طقم انفعالات نفسانیه اثرری نمایان اولغه باشلار
 ابدی اعضای جسمانیه رفته رفته نشوونما بولد قجه
 قوای نفسانیه دخی اونینده تزیاید ایدرک بریاشنه قدر
 چر جقدر قوای حسیه لرینی استعماله آلیشوب بریاشنی
 تجاوزانند کده لسان مادر زادری اوزره بر طقم لقر دبلری
 آتلاز و مراملرینی دخی تلفظنی قولای بر وایکی هجالی
 کلمه لر ایله آکلانغه چا بشوردر

علی العموم اطباء هر لسانده اول (آ - ی) حرک لر ایله
 (ب پ ج د م غ) حر فلرینی تلفظ ایدوب کیده رک
 بو نلردن مر کب (بابا پاپا ده ده ماما بیبی جیبی)
 کبی کلمه لری تکلم ایلر

برباشندن اوج باشنه قدر صیدان هر درلو لقر دبلری
 آکلایوب تکلمجه دخی کرکی کبی ترقی ایدرل
 اوج باشندن آتی باشنه قدر آرتن سواد و سفیدی فرق
 ونیزه باشلا یوب اعمال فکرة دخی بعض مرتبه اقتدار

کاوز ایستند به اعضا و قوای نده الا نه ضعف و فتور
 بولند یقیناً تعلیم او نهالمزینه بدأ و مباشرت اولنه من
 بو طهره ده صیانتک امر تربیه زیننه دقت اولنوب اخلاق
 و آدابہ دار بال فعل حسن امثال کوسـ تربیه رک اصلاح
 احوالی خصوصاً منه اهتمام اولمایدو
 آلی یا شید نصکره صیانتک اعضا و قوا سنه بکر کی کبی
 قوت کاه جکی جهته آرتق زمان تعلیم حلول ایش
 اولغله آئیده بیان اولنه جق اصوله توفیقاً امر تعلیم لربنه
 شروع اولنور و بالله التوفیق

اصول تعلیمه

اصول تعلیمه شاگردانک حسن اداره سببه مطالب
 اولان فنلری مدت قلیله نظر فنده تعلیم و تفهیمک
 طریقلرینی بیان ایدن بر فندر که اصول مذکوره
 (انفرادیه اجتماعیه متقابله) اسملریله باشلورجه اوچ
 قسمه منقسم او اوب هر برینک قواعد موضوعه سی
 بروجده آتی بیان اولنور

(اصول انفرادیه)

اصول انفرادیه معلمشاگردانی مفردا یعنی برر برر

حضور ینہ جلب ایدہ رک آری آری درس و پر مکین
 عبارتدر
 اصول مذکورہ واقعہ پر قاج نفر شا کردک تعلیمی
 خصوصاً کز چہ مفید و معتبر ایسہ یہ شا کردانک
 کثرتی حالندہ اجراسی ممکن اولہ مید جنی چہ تہ مکتبہ
 ادخال واسمعہ مالیدن صرف نظر اولمشدن
 زیرا معلوم بر شا کردہ لا اقل اون بش دقیقہ دن آشنای درس
 ویرہ مید چکی آشکار او اقلہ اللی آتش شا کردی حاوی
 بولنان بر مکتبہ بوو چہ تہ تعلیم نصل ممکن اولہ بلور
 و ہمہ معلوم بر شا کردہ درس ویرہ ایکن دیگر لری کیندی
 حالر ینہ بر اقلوب بالضرور نظارت اولنہ مید چفتدن
 مکتبہ ملتزم اولان انضباط و انتظام مادہ لری دخی
 صورت مذکورہ دہ حاصل اولہ من

(اصول اجتماعیہ)

اصول اجتماعیہ سنہ تحصیلہ حد درجہ شا کردان صنفرہ
 تفریق اولوب معلوم بولری مجتمعہ یعنی صنف صنف
 حضور ینہ جلب ایدہ رک بر لکدہ درس و پر مکین
 عبارتدر
 بو اصولہ دخی شا کردانک من واسمعہ مالیدن باقلوب
 صنفرہ سنہ لہ کورہ ترتیب اولنہ رقی در سلسلہ مجتمعہ

و یریه چکندن او قنان درس لر دن شا کردان متساویا
 استفاده اید، من
 زیرا استعداد و ذکا بالطبع مختلف اولد یعنی جهته
 بو وجهله او قنان درس لر دن شا کردانک بر طاقی استفاده
 ایدوب بر طاقی دخی هیچ بر شی آلا هیه رق سنه تدریسیه
 ختامه قدر بلا فائده تضییع اوقات ایتمش اوله چکندن
 اصول مذکورده دخی مکتب لرحه مقبول و معتبر دکلدن

(اصول متقابله)

اصول متقابله سنه تحصیلیه حد دنیجه صنف لرتیب
 اولند قدر نص کره هر صنف شا کرداننه فوقنده بولنان
 صنفدن بر ابکی نفر مذا کره چی تعیین اولنه رق درس لر
 اشبو مذا کره جیلر واسطه سیه تعلیم اولنوب معلم یالکن
 مکتبک انضباط و انتظامند نظارته برابر مذا کره جیلره
 درس ویر مبدن عبارتندر

اصول مذکورده امر تدریس بتون بشون مذا کره جیلر
 بر اقلد یعنی جهته معلم بالذات شا کردانک احوال
 تحصیلیه سنه واقف اوله میه چکندن بودخی مکتب لرحه
 مقبول و معتبر دکلدن

وهمده مذا کره جیلرک اکثری فنلرده معلومات کافیه لری
 اولد یعنی جهته تعلیم و تدریس لری بالطبع ناقص

اوله جفتدن بو صورتله ویزیلان درسارده مکتبه آرزو
 اولان ترقی حاصل اوله من
 ایله دی اصول نئنه مذ کوره تک هر برنده بر کونا محذور
 بولند یعنی جهتله بونلردن هیچ برینک مکاتب
 صیانیده استعمال و اجرایی مناسب اوله میده جفتدن
 شو اوج اصولک قابل اجرا اولان بعض جهناری
 آنه رقی (اصول جدید) نامله امر تعلیمده یکیدن
 بر چیغرا آچمشدر که اصول مذ کوره دفعاتله موقع
 تجریبه به قوناش و از هر جهت حصول مقصده کافی
 کوراش اولغله قواعد موضوعه سنک بیاننه بر وجه
 آتی شروع اولنور

اصول جدید

سنه تحصیلیه ضد دنجه شاگردان صنفله تفریق
 اولوب صنفله دخی بر طبق شبهه له آریله رقی هر صنفه
 بر نفر صنف باشی و هر شعبه یه دخی فرقتده کی و یا خود
 اول شبههده ممتاز اولان شاگردلردن بر نفر مذاکره چی
 تعیین فلنور که مکنتک انتظام و انضباطی اشو صنف
 باشیلر واسطه سبیله تسویه و درسارده دخی مذاکره
 جیلر ایله شاگردانه تهینه ایتدی رلد کدنصره معلوم

بوتلری شعبه شعبه حضور یتیم حباب ایدہ رک بالذات
کندوسی تعلیم و تدریس ایدر
(صنف و شعبه رک تشکیلی)

علی العموم صبیان مکتبلرنده مدت تحصیلہ نظاما
درت سنددن عبارت اولدیغندن شاگردان بالطبع درت صنفه
تقسیم و هر صنف شاگردانی دخی لزومی قدر شعبه ره
تفریق اولاندقد نصکره هر صنفه برنقر صنف باشی و هر
شعبه به دخی مکتبچه ممتاز اولان شاگرددن برنقر
مذاکره بی تعیین قانور
فقط بوشعبه لر ممکن مرتبه شاگردانک سن واستعدادلرینه
کوره ترتیب اولوب نهایت سکن تقری تجاوز اتمامک
لازمه دندر

بودرت صنفک یرلی آیری آیری اولوب هر شعبه
شاگردانی دخی بشقه بشقه صره لده بولنه جفندن
شاگردان ترتیب اوزده صره رک بر طرفنده و مذاکره جیلر
دخی دیگر طرفنده اقله ایدیلور
شاگردانک مجموعی الی تقری تجاوز اشد کده بوتلرک
امر تدریسنه بالکزر معلم کفایت ایدہ میده جکندن بوضورنده
برنقر خلیفه تعیین اولنه رقی اوچنجی و دردیجی صنفله معلم
رنجی و ایکنجی صنفله دخی خلیفه تعلیم و تدریس ایدر

(درسلرک صورت زینبی)

جدول مخصوصه صنده کوسترلد یکی وجهه لایه برسنه
 ظرفنده اوقونق اوزره هر صنفه آری آری درسلر
 تعین فلندیغی مثلاو شعبه دسلری دخی باب و فصل کی
 سوز باشریله ممکن مرتبه برندن تفریق اولنایدیر
 برنجی صنف شاگرداننه یومیه بر نهایت ایکی درس
 ویریلور که بودرسلرک امتدادی یارم ساعت نهایت اوج
 چاریک مقداری اولوب برساله کاملا اوقونمدجه دیگر
 رساله به بد او مباشرت اولنده من
 ایکنجی و او چنجی و دردیجی صنفله دخی یومیه ایکی
 نهایت اوج درس ویریلور که بودرسلرک دخی امتدادی
 لااقل اوج چاریک مقداری اولوب باقی ساعتلر تنفس
 و مذاکره به حصر ایدیلور

بر صنف شاگرداننه درس ویریلور ایکن دیگر
 صنف شاگردانی کیمی یازی و کیمی حساب کی مذاکره
 ایله اشغال ایدیلوب صنف باشیلر بولره نظارت ایدر
 معلم و خلیفه لک اوکلرنده بر صره و یانلرنده دخی بر تعلیم
 لوحه سی بولنه جفتدن قرآن کریم ایله اشفاید اسلامیه
 درسلرندن ماعدا اوقنان درسلرک کافه سی اشو تعلیم
 لوحه سنده کوستریلرک آتیده پیمان اولنسان اصول
 قواعد توفیقا تعلیم و تدریس اولنور

(درس جدولی)

(پنج صنف در ساری) الفبا • قرآن کریم •
اخلاق • حساب زهنی • بازی

(اینکجی صنف در ساری) قرآن کریم • علم حال
معلومات ابتداییه • تعداد و رقم • خط ثلث

(اوچنجی صنف در ساری) قرآن کریم • تجوید
تاریخ نبیا • افعال اربعه • خط نسخ

(در دنجی صنف در ساری) قرآن کریم • جغرافیا
تاریخ عثمانی • صرف ترکی • خط رقهه

(حروف هجاءك صورت تعلیمی)

حروف هجا اولاً اوچر بشر ترتیب اوزره لوحه به باز یله رق
اشکال و اسماری بر وجه آتی صیانه تعلیم اولنور
شویله که معلمك النده بر اینجه دکنك بوانوب تعلیم
لوحه سنه یازمش اولدیغی حرفلری دکنك ابله ارانه
ایدهرك شاکردانه آیری آیری تلفظ ایتدیر دکنک صکره
اول حرفلری تکرار کوستروب کندی تلفظ ایتدیکه

صیبا نه دخی آنلری بر آغز دن سو بله ده رک تلفظه
آشدر باور

شا کردان بووجهله حرفلرک اسملرینی بلاه یوب تلفظه
آشد قد نصره شکل و هیئتجه بر بردن فرق وتفا وتلری
دخی او حده کوستر بله رک صیبا نه تعلیم وتفهم
اولمیدر

مثلا (ا ب پ ت ث ج) حرفلری ترتیب اوزره لو حده
باز بله رق اولاسم و تلفظلری یعنی (الف باتا نا جیم) تعبیرلری
صیبا نه کوز بجه حفظ ایتدیر یلوب ثابا شکل و هیئتجه
بر بردن فرق وتفا وتلری کوستر باور
حروف هجا ناک اشکال واسملری بروجه بشروح تعلیم
اولد قد نصره تکرار بشر بشر بلا ترتیب او حده
باز بله رق سوال وجواب طریقله شا کردان بروجه
آنی تمرین ایدیلور

(تمرین)

اسان ترکیته مستعمل حرف هجا قاچدر
بونلرک قاچی نقطه لی وقاچی نقطه سز در
بروایکی و اوج نقطه لی اولنر قغیلریدر
نقطه لری اوستونده اولان حرفلر قاچدر
نقطه لری آتده بوانان حرفلر قغیلریدر

(ش) حرف نون نقطه ل قالدیر ل قدیه نه اولور

بر برینه بکره یان حرف ل قنبلر یدر

یونلر یکنه بگردن نوجهله فرق اولنور

(ع) حرفه ر نقطه قونلر قدیه نه اولور

نقطه سیز اولان حرف ل قنبلر یدر

(حرکه لک صورت تعلیمی)

حرکه لک بی بر وجهه مشروح تعلیم اوجه پیئیده

کوسترله رک اسم وصدالریله برابر وضع اولنه جق

مجلاری آتی وجهله صیقله تعلیم اولنور بشریله کله اولور

(— —) حرکه لری بو وجهله لوجه به رسم ابدیله رک

اعملری یعنی (اوستون اسیره اوتره) تعبیرلریله وضع اولنه جق

مجلاری کوسترله کله نصیحه صیقلری دخی (أ ا ا)

صورتلریله تعلیم وارانته قنوب بعده حرکه مقاملنده

قوللانیه لان حروف املانک صدالریله قنخی حرکه

مقاملنده بواند قلی بیان و تعریف اولنور

مثلا (ا ه وی) حرفلر نون (ا ه) حرفلری اوستون

(و) حرفی اوتره (ی) حرفی اسیره مقاملنده

قوللانیه یغنی وصدالری دخی طبق حرکات کبی اولدیغی

کوسترله کله نصیحه سوال و جواب طریقله شاگردان

بروجه آتی تمرین ابدیلور

فقط اوزره مقابله قوللا نیلان (و) جزئی قدرت نوع
اولوب هر رینک صدایی بشقه بشقه اولد یغندن بونلر
یکدی بکردن فرقی اولتی اوزره الفبأ رساله مزده
کوستریلان اشا رتلر کوز لجه صیان تعلیم و تدهیم
اولدادر

(تمرین)

لسان عثمانیده قاج در او حر کد وار و بونلرک اسملری ندر
حر کد رسیمید حرفلرک زه سنه وضع اولدور
اوستون اسره اوزره نک اسم و صداری ندر
حروف املا قاج و بونلر حرفلرک زه سنه وضع اولدور
(و) حرفک قاج نوع صدایی واردر
بونلر بر برندن نصل تفریق اولدور و اشا رتلری ندر

(نتیجه)

برمنوال مشروح حروف و حر کد لر صدیانه تعلیم اولدقدن
صکره آرتق هجابه باشلا نیله جفندن بو صروده قرانت
و بازی بر لکده تعلیم اولدجفی جهنسه شا کردانک
طاشدین معمول بر لوحه لری بوانوب معلم حرفلرک
هجا و شکلی تعلیم لوحه سنیده کوستر دیکه بازی
حقیقه بیان اولد جتی اصوله توفیقا شا کردان دخی

آنتری کندی اوحدلینه یازوب اوقوبه بقدر

(تهجی وقرائت صورت تعلیمی)

حروف وحرکدرک اشکال و اسامی صبیان کوزبله
 اوکرتد کدنصکره قرائت و تهجیلری دخی ترتیب اوزره
 لوحده کوسزله رک بروجده آتی شاگردانه تعلیم اولنور
 شوبله که حروف هجا حرکه رک اسملریله تهجی اولنمبوب
 بلکه حرفلرک اسملریله حرکه رک صداری برلکده
 ذکر اولنورق اصول هجالی اجرا قننور

مثلا (ج) حرفنک حرکات ثلثه ایله تهجی سنده جیم
 اوستون (ج) جیم اسیره (ج) جیم اوزره (ج) دینلیوب
 بلکه (ج) آ (ج) (ج) (ج) (ج) (ج) دینلرک تهجی
 اولندیخی کی کذلک حروف املا ایله تلفظ و تهجی سنده
 دخی (جیم الف) اوستون (جا) (جیم با) اسیره (جی)
 (جیم واو) اوزره (جو) دینلیوب بلکه (ج) آ (جا)
 (ج) ئی (جی) (ج) أو (جو) دینلرک تهجی اولنمبدر
 بوضیره ده حروف هجانک ممکن مرتبه مختلرجلری دخی
 صبیانه زهریف اولنوب (ث س ص) کی صداجه
 بکدیگره مشابه اولان حرفلرک بررندن فرقی و تفاوتلری
 کوسه ترتیبه جکی مثلاً حروف مذکوره نک منصله
 و منفصله قسملرینه تفسیرله بونلردن هر برینک اولده

واورطه ده و آخرده باز بپشتری یعنی حروف متصله کله تک
 اولند، مابعدینه و آخرنده ماقبله و اورطه سنده هم
 ماقبله و همده مابعدینه متصل اوله رق یا زیله جقلری
 و حروف منفصله اولده بلا اتصال اورطه ده و آخرده
 بالکرماقبله لایینه متصل اوله جقلری و بونلرک صورت
 اتصالده شکل و هینتری برر مثال ایله لوحه ده تعلیم
 و ارائه قلندقد نصکره حروف هجائک قرائت و تهجیاری
 خصوصتده دخی شاگردان بوجه آتی تمرین ایدیاور

(تمرین)

حرکات نسه ایله (ب) حرفی فصل تهجی اولنور
 حروف املا ایله (ج) حرفی فصل هجائور
 (س) حرفیله (ص) حرفنک صداجه فرقلی ندر
 (ث) حرفیله (س) حرفنک مخرجلری ندر
 کتابجه حرفلر قاج قسه تقسیم اولمشدر
 حروف متصله نه دینک قاج وقتیلر بدر
 بونلر اولده و اورطه ده و آخرده فصل یازیاور
 حروف منفصله نه دینک قاج وقتیلر بدر
 بونلر زه لده متصل و زه لده آیری آیری یازیاور

بوندر نصکره ایکی حرف ایله برحرکه دن مرکب اولان

کلمه رک قرائت و هجالی کونستریلوب بروجه آنی صبیانه
تعلیم اولانور
فقط بولکلر ممکن مرتبه معنالی افظلردن انتحاب
اولنهرق تهجیلری یوقاریده ذکر اولنان اصوله توفیقا
اجرا قلملیدر

مثلا (سن بن ز) کبی کلمه ل آنهرق تلفظ و تهجیلریده
(بانون) اوستون (بن) (سین نون) اوستون
(سن) (بازا) اسره (بز) دینلیوب بلکه (ب) آن
(بن) (س) آن (سن) (ب) نیز (بز) دینله رک
هجا ثوب ککذک (بازقیش کوز) کبی کلمه رک
هجالریده (بالف زا) اوستون (باز) (قاف یاشین)
اسره (قیش) (کاف واوزا) اوزره (کوز) دینلیوب
بلکه اصول جدیده اوزره (ی) آز (باز) (ق) قیش
(قیش) (ک) اوز (کوز) دینله رک تهجی اولنلیدر
رهجالی کلمه رک اصول تهجیلری شاکردانه تعلیم
اولندقدنصکره ایکی هجالی کلمه کونستریلوب بولرک قرائت
و تهجیلری دخی طبق رهجالی کلمه لده کونستریلان
اصوله توفیقانه تعلیم و اجرا قلملور

مثلا (بازوق چیزمک) کبی کلمه ل آنهرق
(ی آز) یاز (م ثق) مق (بازوق) (چ نیز) چیز (م مک)
مک (چیز مک) هجالر یله تهجی اولنوب سائر

كثير الهمجا اولان كلمه رك قرائت و هجاری دخی بونلره
 قیاسا تعلیم اولنوز
 امدی شاگردان کرکی کبی هجابه آاشد قد نصکره
 ممارسه ایچون لوحه ده بر طاقم کلملر کوسستر یله رك
 قرائت و املا خصوصده شاگردان بر وجه آتی
 تمرین ابد باور

فقط بو کلملر صبیانجه معناری مجهول لفظلردن اولیوب
 بلکه کونلرک و آیلرک و موسملرک اسملری انسان و اعضا
 و مللرک اسملری حیوان و باقی و قوشلرک اسملری چمیک
 و میوه و آغاچلرک اسملری سیره و نباتات و حیواناتک اسملری
 الوان و ملبوسات و مفروضاتک اسملری علوم و فنون و صنایعک
 اسملری مملکت و طاساغ و نهرلرک اسملری کبی اولدقچه
 صبیانک بیلدیکی کلملردن انتخاب اولنه رق صنف صنف
 لوحه ده کوستر لایدر

شاگردان بو کلملری سر بستیدار قوبوب یازمغه باشلا دقه
 مکالمه بولنده آداب و اخلاقه دایر بر طاقم کوچک کلام
 و ضرب مثالر کوستر یله رك بلاتیمجی قرائته آاشد بر بلور
 بوند نصکره قرآن کریم تعلیمده بدأ اولنه چغیندن
 یز سرده لسان عربده مخصوص اولان حرکه و اشارتلرک
 اسم و صدالریله بونلردن مرکت اولان هجاریک اصول

تہجیری دخی بروجہ آتی صیانیہ تعلیم اولیاد در
شویله کہ (۲ - ۱) حرکہ لری (ایکی اوستون ایکی اسمره
ایکی اوتره) تہجیریلہ افادہ و صد لری دخی (اَب اِن اُون)
صورتلریلہ تعلیم وارائہ فلزوب (۳ - ۲) اشارت لری نیک
دخی اسملریلہ وضع اولنہ جق محل وفائدہ لری کوزیلہ
شاگردانہ تعریف و تفہیم اولنور

حروف ہجائک بو حرکہ لریلہ تہجیری دخی اصول
جدیدہ بہ توفیقاً اجرا اولنہ جفتدن بونلرک ہجائرندہ دخی
(ب) ایکی اوستون (بَا) (ب) ایکی اسمره (ب)
(ب) ایکی اوتره (بُّ) دینلیوب بلاکہ (ب) اُن (بَا)
(ب) اِن (ب) (ب) اُون (بُّ) دینلرک ہجاری
تعلیم اولنلیدر

شاگردان بروجہ مشروح اصول ہجایی تکمیل و قرائت
ترکیہ دہ کرکی کبی ملکہ تحصیل ابتدا کہ نصکرہ قرآن
کریم تعلیمہ بدأ اولنوب ۵-۶ حال و تجوید و قصص انبیا
کبی عقائد اسلامیہ درس لری دخی جدوادہ کوسترادیک
وجہلہ صرہ سبیلہ تعلیم و تدریس اولنور
فقط قرآن کریم درس لری دروس ۳-۴ اترہ کبی لوحہ دہ
کوسترلیوب بلاکہ تدریس اولنہ جقدر
بوسرہ دہ صیانیہ سور قرآنہ دن بعض فیصدہ سورہ لری

از برتدیر یله جکی مثلاً و عقائده دائر مسائل اساسیه دخی
 از برتدیر یلوب آبدست و نماز کبی بر طاقم وظائف
 اسلامیه نك ارکان معارفه سی دخی بالفعل کوستریله رك
 شاگردانه اجرا ایتدیر یلور

(بازینک صورت تعلیمی)

شاگردان حروف و حرکه رك اشکال واسمارینی کوز لجه
 بیله دکدنصکره هجایه باشلانندیغی صروده قرائت و یازی
 بر لکده تعلیم اولنه جنی جهتهله حرفلرک هجایه و املاسی
 تعلیم اوچه سنده کوسترلدیکجه شاگردان آنلری بروجه
 آنی بازوب اوقویه جقدر

شویله که شاگردانک طاشدن معمول بر لواحدری بوانوب
 اولاحرفلرک باز یلش لری بر مدت بو اوچه لده تعلیم
 اولندقدنصکره قورشون قلمله کاغداوزرینه یازمق اصولی
 کوستریلور که بو صروده حرفلرک اتصصال وانفصال
 صورتلریله بروایی هجایی کله رك املا لری تعلیم اولنوب
 (الفبا) رساله سنک بعض جدولاری نمونه و بر بله رك وظیفه
 مقامنده شاگردانه یاز دیر یلور

شاگردان بروجه مشروح قرائت و یازی به الشدقه نصکره عای
 قلم و مرکب ایله یازی به باشلانوب خط مجموعده سندن نمونه ل
 کوستریله رك ایکنجی سنه (ثلث) و اوچنچی سنه (نسخ)

و در دنجی سینه (رقعه) خطبری تعلیم اولی که
 بوضوح دخی (دیکنند) یعنی از بردن سوبلیوب یا زدرق
 اصولی اجرا ایدله رک قواعد املا تعلیم اولند قد نصکره
 تذکره و بوضوح و اوفق مکتوب صورتلری کبی امور
 عادیه ده لازم اوله جق برطاق مسوده لرو بریلوب شاگردانک
 مجموعه لرینه قید و ترقیم ابتدا بریلور

(حسابک صورت تعلیمی)

اولاصبیانه حساب ذهنی یعنی از بردن صیایق اصولی
 تعلیم اولیوب بردن بیکه قدرصاییلرک اسملریله صورت
 تعدادی کوستراند کد نصکره (آحاد و عشرات و مئات) کبی
 قسم و مرتبه لری دخی کوز لجه تفهیم اولنه رق جمع و طرحه
 متعلق از بردن بعض عادی مسئله لر بسط ایله شاگردان
 بوجه آتی تمرین ایدیلور

فقط بوجهله تعلیم اولتان صاییلر ممکن مرتبه مادی
 اوله رق کوسترانک مناسب اوله جفتدن صورت تعلیم لرنده
 پارمق و یا خود حیویات ایله صایدرمق کبی بعض اسباب
 تسهیلیه اجرا قلملیدر

(تمرین)

بردن یوزه قدر اولان عددلر برز برر فصل صاییلور

بوزده قاچ اوز واردر و هراونده بر اسملری ندر
 بردن بوزده قدر اوچر اوچر بشر بشر فصل صایلوور
 اوتوز بشده قاچ اوز و قاچ بش واردر
 بوزدن بیکه قدر اولان عدد لده قاچ مرتبه وار و بونلرک
 اسملری ندر

برنجی صنفده سکر و ابکنجی ده اوز ایکی شاکرد اولسه
 بونلرک مجموعی قاچ شاکرد ایدر
 اوز شاکردی اولان بر صره دن اوچی چیقمش اولسه
 اول صره ده قاچ شاکرد قاوور

ثالثا اعداد و ترقیم یعنی صایلووری رقله افاده ایتمک اصولی
 کوستریله رک بردن الی غیر نهاییه عددلرک ترقیم و تعدادی
 تعلیم اولنوب (آحاد و عشرات و مات) کبی
 قسم و مرتبه لری دخی کوزجله تعریف و تفهیم
 اولند قدر نکره کذلک سوال و جواب طریقله اصول
 ممارسه اجرا قلنور

ثالثا اعمال اربعه یعنی (جمع و طرح و ضرب و تقسیم)
 فاعده لری کوستریلر باوب صره سیله تعلیم اولند قیچه وظیفه
 مقاومتده شاکردانه بر طاقم عادی وساده مسئله لری اعطا
 اولنه رق قواعد مذکوره یه تطبیقا تعلیم اوجه سنده
 حل ایندیر بلور

(جغرافیاتك صورت تعلیمی)

اولا کره مجسمه و یا خورد مسطحه الیه برك شكل و هیئت
صیانه تعریف و تفهیم اولنوب سطحك بش قطعہ بہ
تغیر بقبلہ خریطہ اردہ کوستریش اولان دکز وقرہ وطاق
وسائرہ کپی بر طبق مواد مرسمه نك رنگ و اشکالی تعلیم
وارائه فلنور

شاگردان بوجہله خریطہ اردہ مرسم اولان خطوط
و اشکالی بلاہ دکدنصکرہ برك احوال سطحیہ سنہ دائر
برشی تعریف اولندقدہ خریطہ بہ مراجعتہ لہ مثالی
کوستریلہ برك اول شینک امثال سائرہ سی شاگردانہ استخراج
ابتدیریلور

مثلا صوتك احوالندن (کورفز) تعریف اولندقدہ مثال
اولہ رف خریطہ دہ برابکی (کورفز) اراہہ فلنوب
شكل و هیئت کوستریلہ کدنصکرہ دیگر کورفز
شاگردانہ بولدیریلور

خریطہ اردہ مرسم اولان خطوط و اشکال بوجہ
مشروح سبک کردانہ تعلیم اولندقدنصکرہ تدريس
اولنہ جق خریطہ تعلیم لوحہ سنہ چیزیلوب مواد

مندرجہ سی رسالہ دہ او فوند فچہ سمت و محلی لوحہ دہ
کوستریلہ رک سوال و جواب طریقہ اصول ممارسہ اجرا
قلنور

بوصرہ دہ شا کردانہ خریطہ چیز مک اصولی دخی
کوستریلہ جکندن او فند جق اولان خریطہ تعالیم لوحہ سندہ
بازیابو پچیز ادیکہ شا کردان دخی اول خریطہ بی
کندی او حدارینہ یازوب چیز مکہ آتہ دقدنصرہ
فورشون قلملہ کاغذ اوزرینہ رسم ابکم اصولی
کوستریلہ اور

برمنوال محرر قطعات خجسہ دن برقطعه تعلیم و تدریس
اولندقدہ جغرافیہ رسالہ مزیدہ ککوستریلہ بیکی
وجہلہ اول قطعه دہ سیاحت اصولی اجرا قلندرق
سوال و جواب طریقہ شا کردان پر وجہ آتی عمرین
ابدیلرر

(عمرین)

رک شکل و ہیئت فیصل و برقاچ قطعه دہ تقسیم اولنشد
بحر محیط قاچ قسیمہ تقسیم اولنش و یونلرک اسماری ندر
اوروپانک شرق طرفندہ قینی قطعه واقع اولنشد
استانبولدن انکارترہ یہ فرودن ککیدیلہ بلور می

اوستریا الکاسی اسنانبولک قنخی طرفنه دوشر
 اسنانبولدن انکلتزیه کیدرکن قنخی دکزوبوغازلردن کچیلور
 طونه نهری زولردن کچر و قنخی دکزه جریان ایدر

(تاریخک صورت تعلیمی)

تاریخ درسلی هم قرائته مدار اولاق و همد، بعض وقوعات
 مهمه بی صیانه بلاتک مقصدینه مینی اولدیغندن هر درسک
 ابتدا حنده معلم اول درسی خلاصه وجهله شاکردانه
 حکایه و تقریر ایدوب بعده رساله ده یری کوسستریله رک
 شاکردان طرفندن قرائت اولنور

برمنوال مشروح او قونمش اولان درس فرداسی کونی
 شاکردانه تقریر و حکایه ابتدا کد نصره اول درسک
 حاوی اولدیغی وقوعات مهمه نک اسباب و وجهه سیله تاریخ
 وقوعی و محل و نتیجه سی خصوصنده سوال و جواب طریقله
 شاکردان بوجه آتی تمرین ایدیلور

(تمرین)

دولت عثمانیه قنخی تاریخده وزه ده شکل ایشدر
 عثمانلور روم ایلی یقاسنه قنخی تاریخده وزه دن کچدیلم
 روم ایلی حصارلی قنخی پادشاهک زمانده انشا اولمشدر
 اسنانبول و ادرنه قنخی تاریخده و کیمک زمانده فتح اولندی

امر بقا فنی پادشاهک زمانده کشف اولندی
 بزالشام و مصر الکاسنی فنی پادشا فتح ایتدی
 عثمان اول طرفندن و بانه شهری قاچ دفعه محاصره ایدلمشدر
 بکچیری او جاقلری فنی تاریخده لغو ایدیلوب نظام چیقمشدر
 ممالک محروسه ده تیمور بوللر انباشنه فنی تاریخده بدأ
 و مباشرت اولندی

(اسانک صورت تعلیمی)

لسان عثمانیده مستعمل اولان الفاظ ترکیه نیک نوعلری
 اجمالا تعریف و بیان اولندقدنصکره هم قرائت و املایه
 مدار اولاق و همده اجزای کلامی سهو لته صبیانه بلانک
 ایچون هر نوع کلمه نیک استعملانی حاوی اولهرق سوال
 و جواب طریقیله برطاقم عبارهل ترتیب اولوب بروجه آتی
 شاگردانه تعلیم اولنور

مثلاً اسمک احوالی بیان اولندیغنی صروده مثال اولهرق
 افراد اسمدن (الما) لفظی آنوب بولفظه دار او حده برطاقم
 سوالریاز بلور که شاگردان بولری کندی مجموعهلرینه
 قید ایدوب جوابلرینی وظیفه رساننده فرداسی کون معلمه
 تحریر اعطا ایدرل

(مثال)

اسم	سؤال	اسم	جواب
الماء	زهر لده پيتر	الماء	آنا چلرده پيتر
المائي	كيم لر صائر	المائي	مناولر صائر
المايه	نه آشيلنور	المايه	آيوه آشيلنور
المادن	نه با پيلور	المادن	رچل وشروب با پيلور
الماده	چكر دك اوورمي	الماده	اوفق چكر دكلر اوور
المالك	رنكي نصلدر	المالك	رنكي قرمز مي و صار بدر

اجزای کلامدن (صفت فعل ضمیر) و سایر کلمه لر دخی صره سیله اوجه ده کوستریلوب نصر یف واملالی بوجه مشروح صبیانه تعلیم و تدریس اولدقدنصرکه مناسب عبارلر و یریه رک برمد تجک دخی تحلیل ترکیب اصولی اجرا اولنور

(معلمله دائر مواد مهمه)

مکاتب صبیانه معلمری ترکیبه بی کوزلجه قرائت ایدهرک تحریرا افاده مرام ایده جک قدریازی واملایلوب اولدقچه عربی و فارسی و حساب و جغرافیا دن معلومات کافی لری بولنلیر

معلمک سنی بکرمی بشدن آشاغی اولماقله برابر ادیب و کامل و حسن اخلاق ایله متصف اوللری لازمه دندر

معلمر شاگردانك پدر لری مقامنده بولنه جعفر نیدن طاور
 وحر کتلرنده وقوعبولان قصور وخطناری تصحیح
 ایده رك حسن تربیه لرینه دقت واعتنا ایملیدر
 معلمر شاگردان حقلرنده رفقهله معامله ایدوب تکدیر
 و مجازات ایجاب ایتد کده مناسب صورتله اجرا ایدر
 معلمر شاگردانك تربیه وترقیلری خصوصنده لزومی
 تقدیرنده ولیله بخاره ایده رك بویایده یکدیگره معاونت
 ایدر

معلم کرک مذاکره و کرک مطالعه ایتد شده صره لری کوزدن
 کچوروب شاگردانك حرکات وسکناتنه مقادیا دقت
 ایده جکدر

مکتبک وقت کشادیه درس و آزاد و تنفس ساعتی بنی
 مبین در سخنانه لده بر قطعه جدول بواند جفتیدن معلم
 بونلرک وقت وزمانیه اجرا سنده دقت واعتنا ایملیدر
 خلیفه و صنف باشی و مذاکره جیلم معلمک تحت نظارتنده
 بولنه جعفر نیدن هر خصوصده معلمک امر و آینه اطاعت
 و بر مشکل وقوعنده آکامراجعت ایدر

معلمر مکتبک حسن اداره سیله شاگردانك ضبط وربطی
 و بر بر لریله حسن معاشرتلری اسبابنک استحصاله
 مقادیا سعی و غیرت ایده جکدر

صبيان مکتبلر نده اوچ دفتر بولنوب برينه مکتبده
 ووجود اولار کتابلر و آلات علميه ايله مفروضات
 و اشياء سنائره قبد اولنور
 برينه دخي شاگردانک اسملر يله تاريج دخوللری و پدر
 و اوللرينک اسم و شهرت لر يله ساکن اولدقلری محله
 و سوقاغک اسمی يازيلور
 ديگرينه دخي شاگردانک اخلاق و آدابيله ژورنال
 و امتحانلرک خلاصه سی درج ابديلور

(شاگردانه دائره)

صبيان مکتبلر نده دخول ايله جک شاگردان آلتی
 ياشندن آشافی اولماق اوزره چيچک چيقارمش اولاق
 و ياخود يدارنده آشي تصد يقنامه سی بولنق نظامی
 اقتضا سندن اولد يغي مثلا و امراض سار يه دن سالم
 اوللرينه دخي دقت و اعتنا قلمليدر

داخل مکتب اولان شاگرد لردن برنده اوبوز و چيچک
 کبی علل سار يه دن برشی کورلد کده کیفیت فامليا سنه
 خبر و يرييله رک ابو او لجهيه قدر اول شاگرد مکتبدن
 تبعيد اولنور

شاگرد لردن برنده کيفيزلک اماره سی کورلد کده

در عقب خانه سینه کو ندر یابوب فاملیا سینه معاومات
و بر بلور

شاگردان جدول مخصوص سنده کو ستر بلان وقتلرده مکتبه
کاوب حین ورود لرزنده ادیبانه بر لبه اوتوره جفلا در

در سار کشاد اولمز دن اول بوقلمه اصولی اجرا قنوب
موجود اولیا نلر ژورناله اشارت اولور

در سار کشاد اولند قد نصکره شاگردان کورانی ایتیموب
هر کس کندی درس و یازو سیله مشغول اوله جقدر

در سارک وقت کشادن بلاعذر قوی ایکی ساعت صکره
کلان شاگرد اول کون مکتبه قبول اولنده من

شاگردان در سار لبه چالیث-ور ایکن دیگر لک درس
ومذا ککره لرینی اخلاص ابده جنک صورتده باغبره رق

اوقومقدن منع اولور

شبهه لر دن برینی معلم و یا خلیفه اوقومتق اوزره حضوزینه
چاغرد قدده شاگردان صره سیله بری بری آرقه سینه

دیز بله رک کیدوب بر لبه خودتده دخی بو صورتله مشی
و حرکت ایدرل

شاگردان بری حسب الایجاب طشره چیغه جنق

اولور ایسه مذاکره جی سندن رخصت آله رق کیدر

و بر شبهه دن ایکی اوچ شاگرد بر لکده رخصت و بران

شاگردان بکدی بگرینی شکایت ضمیمه و یا خود در سبجه اولان
مشکلارینی حل اینک ایچون او تور دقلری صرهل دن
باغیره رف معلم و خلیفه به افاده حال ایتمیوب بلکه بونلرک
حضور لینه کله رک مراملرینی سو بیلده جکلردر

شاگرد لردن برینک ده بگری حقیقه شکایتی اولدیغی
و یا خود در سبجه پر مشکلی بولندیغی حالده اولای
مذاکره جی به سو بیلوب اول دخی ایجابی تقد برنده معلم
و خلیفه به مراجعت ایدر

مکتبه لازم الاحترام بر ذات کلام کده معلم طرفندن اولنان
اشارت اوزرینه شاگردان قیام ایدمرک اد بیته سلامه
منتظر اولوب کندولرینه امر و اشارت اولمقد قچه
اونور منزل

شاگردان دائما اللربنی و بوزلرینی والیسه و کتابلرینی
تمیز طوتوب او تور دقلری محالری کیرلتمه جکلردر

شاگردان بکدی بگرینه مغایر ادب بر اقردی سو بیلوب دائما
حسن معاشرت ایده جک و بر برینی قرنداش کچی

سوه جکلدر

بر شاگرد کندو سنک مالی اولیان اشیایی آلوب خانه سنه
کرتوزمیه جک و میداند برشی بولدیغی حالده معلمه تسلیم

ایده جکلدر

شاگردان رفقا سندن هیچ زبانی و با خصوص عایل و سقط
اولا نلری تقلید و استهزا اینجه جکدر

شاگردان والده و پدر و خواجه سنه حرمت و اطاعت
و علی العموم کندندن بونک اولانله رعایت اید، جکدر
بزشا کرداقر باسی طرفندن چاغر لدیغی حالده معلم
و یا خلیفه دن رخصت آلدقچه کوریشده من

مکتبه برشا کرد باشلان دیغی و یا خود مکتبجه بزیره
کیدلدیکی صورتده هر شبهه شاگردانی ایکشر ایکشر
ترتیب او انوب مذاکره جیلری بانلرنده اوله رق هسکر
کی منتظم کیدرل

مکتبجه شاگردان بزیره کیدر ایکن خار جیدن بریله
فونشمنق و یا خود چار شوردن برشی آلوب سوفا قده اکل
ایده رک کیمکن منع اولنورل

شاگردلردن بری عذر قوی به مینی مکتبه کلامیه جکی
صورتده و ایسی طرفندن کیفیت معلمه خبر و بریله رک
رخصت آنور

برشا کرد رخصتسز برقاچ کون مکتبه کلامیه حالده
معلم طرفندن کیفیت ولیسنه خبر و بریله رک عدم دوامک
سبی صوریلور

بلا عذر قوی متوالیا اون اونیس کون مکتبی ترک ایدن
شاگردانک و لیلریله بالخباره اسملری دفتر دن ترقین اولنور

(تنفس واستراحتہ دائر)

تنفس وقتلر نده شاگردان مکتب حولی سندہ آباق
 تعلیمی کی صحتہ مدار اولہ جق بعض مناسب اکلمجہل ابلہ
 ایضال ایدیلور

مکتبک حوایسی اولدیغی صورتده در عینخانہ ده دخی
 شاگردانک تنفسلری جاژ اولوب آجق آباق لعیاتندن
 صرف نظر ایدیلہ رکا آکھی تعلیمی حساب و حکمتہ دائر
 بعض مسائل نافعہ و امثال حکیمہ ابلہ وقت کچور یاور
 مغایر آداب و محفل صحت اولان هر در او او یونلر دن
 شاگردان منع اولنورلر

تنفس اثناسنده خلیفہ و صنف باشیلر دخی شاگردان ابلہ
 برالکده بولنه جقلرندن صنف باشیلر کندی شعیبه لینه
 دقت و خلیفہ دخی مجموع شاگردانہ نظارت ایدر
 شاگردلر دن بری یواسمز بر حرکتده یواندقدہ خلیفہ
 در عقب آنی ککناره چکوب تنبیهات لازمہ
 اجرا ایدہ جکدر

تنفس اثناسنده ترکی سوبلک و مناسبتسز صورتلہ
 باغروب چاغرمقدن شاگردان منع اولنورلر
 مکتبک نسا و مفروشات و میز روعاتنه ضرر کاه جک
 او بونلرک کافه سی ممنوعدر

(مکافاتہ دائر)

علی العموم صبیان مکتبلرندہ مکافات بروجہ آنی ترتیب
واعضاقلنور

اولا (نشانیہ آفرین) ورقہ سی ویرلک (قرمزی رنگلیدر)
ثابا (نشانیہ تحسین) ورقہ سی ویرلک (یشیل رنگلیدر)
ثالثا (نشانیہ امتیاز) ورقہ سی ویرلک (صاری رنگلیدر)
رابعا مکافات اولنہ جق شاکرد بولندہ یعنی شہبہ دہ باش
موقعہ افعاد ایدلک

خامسا شاکردان حاضر اولدقلری حالده ذکر جیلی
اعلان قانق

سادسا اسمی شرف لوحہ سنہ یازیلہ رفی برقاچ کون
درسخانہ دہ تعلیق اولنمقدر

برشاگرد متوالیا برہفتہ درس و اخلا قچہ شہبہ سنہ تمیز
ابتدکده کندوسنہ برقطعه (نشان آفرین) اعطا اولنور
برشاگرد برآی متمادیا درس ووظیفہ لرینی ایفا ایدہ رک
مکتبہ دوام اینش اولسہ اول شاکردہ اون قطعه
(آفرین) ورقہ سی قیمتندہ برقطعه (تحسین) ورقہ سی
ویرلور

هر اوج آبدہ بردفہ بو ورقہ لرہ نظرا شاکردانک
موقعلری ترتیب اولنوب بروجہ مشروح تمیز ایدنلر باش
موقعلرہ افعاد ایدلور

برشا کرد آئی آی درس و وظیفہ لینی ایفایدہ رک مکتبہ
دوام اینش ولسہ اول شا کردہ اون قطعہ (تحسین)
ورقہ سی قیمتندہ بر قطعہ (نشانہ امتیاز) ورقہ سی
اعطا اول نور

برشا کرد کلا بر سنہ درس و حسن حالہ شعبہ سندہ نمبر
ابتد کدہ اول شا کردہ (نشانہ امتیاز) ایله برابر توزیع
مکافات کونی مناسب ہدیہ دخی و بریلور

شا کرد انک بر سنہ ظرفندہ قراند قلمی ورقہ لہ کورہ اسمہ لری
جدول ایڈ بلوب توزیع مکافات کونی علما قرائت اول نور
(امتیاز) مکافاتہ نائر اولان شا کرد انک اسمہ لری

شرف لوحہ سنہ بازیلہ رفی توزیع مکافات کونک و نلرندہ
درسخانہ دہ تعلیق اول نور

برشا کرد ک فوق العادہ بر حسن حالی کوراد کدہ مکتبہ
ذکر جبلی اعلان اول نور

برشا کرد کتاب و بازی دفتر بینی نمبر طونوب آداب و حرکاتی
مطلوبہ موافق بواند بینی حالہ کند و سنہ ہر آی باشندہ

بر قطعہ (نشانہ تحسین) و بریلور
سندہ تدریسہ اثنا سنہ ترفیع صنف ابدن شسا کردانہ
بر قطعہ (امتیاز) ورقہ سی اعطا اول نور

مذاکرہ جیلر و صنف باشیلر رعایت مخصوصہ اولان اورزہ

بحق نائل اولدقلری مکافاتک ایکی مثلی اعطایا قنور
مکتبک نظاماته اتباع ایله وظائفی تمامیه اجرا ایدن
شاگردانی معلم جابجا ولد شریف و فرائث و حافظ جینلری
کبی مناسب جهیتلره برلکه کو تورر

(مجازانه متعلق)

علی العموم صبیان مکتبلرنده مجازات بزوجه آتی ترتیب
اولوب معلم طرفندن اجرا قنور
قباحتلی اولان شاگرد اولاصورت پدرانده تئیه
و نصیحت اولنق

(ثانیاً) مناسب لسان ایله تعزیر و تکذیر ایدمک

(ثالثاً) بواندیغی شبهه ده الک آشغی اقعاد اولنق

(رابعاً) شبهه سندن بالتفریق مجازات محلیسه درسه
چالشدیرلنق

(حامساً) کتابلری آنه رفق مجازات یرنده ایاقده توقیف ایدمک

(سادساً) تنفس و طعام و قنلرنده درسه بخانه ده توقیف اولنق

(سابعا) وایسیله بالخباره برقاچ کون مکتبدن تیهید ایدمکدر

معلم حسب الایجاب برشا کرده مجازات ایده جکی تقدیرده

حضورینه جلبله اشدیکسی قباحتی کندوسنه بعد التفهیم

مجازاتی ترتیب و اجرا ایدر

مجازانه مستحق اولان شاگرد معلم در عقب جزا اینتیوب

کند و سنک حدتی کچھ کد نصکره مجازات ایتلیدر
مجازات دایما قباحنه کوره ترتیب اولنوب لزومی تقدیرنده
اجرا قلملیدر

قباحنلی برشا کردک امر مجازاتنده معلم طرفندن اہمال
اولنوب برقاچ قباحت برکد کد نصکره اجرای مجازاتندن
احتراز اولنور

برشا کرده سیاق واحد اوزره مجازات اولنوب قباحت
تکرر ایتد کچھ مجازات دخی تنوع ایتلیدر
عرض و آدابہ مغایر حال و حرکتندہ بولسان شا کردک
مجازاتنی خصوصندہ معلم ولیسبلہ بالخبارہ امر تریہ سنہ
مسارعت ایدر

معلم برشا کرده بلا جنحہ مجازات ایدلدیکنی موخرالاکلاد قدہ
اول شا کردی مناسب صورتلہ تطیب ایتلیدر
درس و وظیفہ لرینک ایفا سنده حسب البشریہ قصور ایدن
شا کردانہ معلم اولانصح و پند ایدوب تکرار وقوعندہ
مجازات ایدر

برشا کرد اوج کون متوالیا درس و وظیفہ لرنده تکاسل
ایدرا ايسہ بولندبغی شعبہدہ شرکاسندن آشاعی
اقماد اولنور

برشا کرد تکاسلده اصرار ایدر ايسہ مجازات صرہ سنہ
کچھ یلہ رک آبر بچہ درسہ چاشدیریلور

بر صنف و یا خود بر شعبه شاگردانی فاعلی مجهول بر قباحتند
طولایی عموماً مجازات اوله من

بر شاگرد آدابہ مغسایر حال و حرکنده بواند بیغی صورتده
درجه قباحتده کوره یار فقااستندن آشغی اقعاد و یا خود
مناسب مدت آباقده توقیف ایدیلور

من غیر قصد خطاً وقوعبولان کوچک قباحتر عموماً
تذیر و تکدیر ایله عفو اولور

عن قصد و عنسادا وقوعبولان قباحترک عفو ی جائز
اولیوب درجه سنه کوره مجازات ایدیلور

چو جفلقدن نشأت اینده بعض کوچک قباحترده بولنان
شاگردانی معلم مناسب لسان ایله تکدیر و یا خود اولجه
قرانمش اولدیغی (آفرین) ورقه لرندن بر قطعه سنک
استرداد ایله مجازات ایدر

یکدیگری حقننده مغایر ادب النماظ استعمال ایدن شاگردان
مناسب مدت مجازات صره سنه کچور ایله رک درسه
چالشدیریلور

معلم و خلیفه یه قارشو کلوب اطاعت ایتمیان شاگرد
مجازات صره سنده چالشدیریلور یا لکن درس وقتلرنده
شرکاسیله جمع ایدیلور

درس اشناسنده کورائی ویر امر بلیق ایدن شاگرد اول
درسک ختامنده قدر آباقده توقیف اولور

مکتب نظام و انتظامی اجلاس آید چک حرکت کرده بوانان
شاگردانه تفریق صورتیله مجازات اولور
مشاگردان بری دیگرک بر شینی چاید قدده اول شینک
استردان یله شریک لزمین بالتفریق اون بش کون مجازات
صره سنده منفردا درسه چاشدر بلور
برشاگرد بلاعذر قوی مکتبه کلده یکی حالده ترک ایتدیگی
کونلر مقداری منفردا درسه چاشدر بلور
معلمت تذبذبه و اخطارینی اصغوا اولنان مجازاندن تأثر
ایتمیوب تکاسل و سوء حرکتده دوام و اصرار ایدن
شاگردک وایسبله بالخیبره معلم بزجاج کون اول شاگردی
مکتبیدن تبعیداید
قانونا مجازاتی لازمکلاں جنایتلردن بشقه هیچ رقباحتله
مکتبیدن شاگرد طرد اولنده من
تنبیه و نصیحت و یا خود تمزیر طریقیله اصلاح حال ممکن
اوله بیاید یکی حالده مجازات سائره اجراستندن صرف
نظر اولور
مذاکره جی و صنف باشیلر قبا حتمینه کوره موقتا و یا خود
کابا مذاکره جبلاک شرفندن محروم ایدیلور
مذاکره جی و صنف باشیلردن برینک تکدیبری لازم کلامده
و علم آنی شاکردان حضورنده اجرا ایتمیوب بلکه یاشنه
جلب آید ترک صورت خفته ده تکدی ایدر

مذاکرہ جی و صنف باشیردن ریٹک بیولا پر قیاحتی و قوت مند
شاگردان حضورندہ تکمیر اولنوب مذاکرہ جیلکدن
چبقاریلور

مذاکرہ جی و صنف باشیر شاگردانہ نسیہ و نصیحتدن
بشقہ اجرای مجازات ابدہ من
خلفہ لربارہ ازیرلتک و یا خودیازی باز دروق کبی مجازاتک
اجراسنہ مأذوندر

(امخانلرہ متعاق)

بهر سنہ تدریسیدہ ختمندہ شاگردان یواند بیخی صنفہ
مخصوص اولان درس لردن معاینہ اولنوب اثبات اباقت
ایدنلر اوست طرفدہ کی صنفہ نقل اید بلہ رک لیاقت و اقتدار لری
کافی اولیان شاگردان صنف لرنده ابقاوا اور
مدت تحصیلہ سنی اکمال ابدوب لدی الامانہ معاملات
مکتبہ سی درجہ کفایہ دہ کور بلان شاگردانہ بالاحسنہ
مکتبک اسمی محرر و درویندہ شاگردک اسم و شہرتی
و درجہ معلوماتی مرتبہ وزیری معلم و مرکز ماموری
طرفندن مهور پر قطعہ شہادتنامہ اعطا فلنور
بو و حوالہ شہادتنامہ آلہرق چیقان شاگردان ایچون
مکتبہ مخصوص بردفتر بولکہ حقتدن بولرک اسم
شہرتلرہ تاریخ بروجلری مذکور دفترہ قید او انور

بهر سنده امتحانید انصکره قاج نقر شا کرده شهادتنامه
 ویرلدیکنی والآن مکتبک نقدر موجودی بولند یعنی و امتحان
 هیئتک بو مکتب حقیقده اولان مطالعات واقعہ سنی
 بر قطعہ تقریر ایله معلم معارف نظارت چلبه سنده
 ییلدر ملیدر

اشبو امتحانلر محلہ تک معتبر لرندن بر قاج ذات ایله مکتبک
 مر بوط اولدیغی مرکز ما موری حضور لرنده اجرا قلنور
 هر صنفده درس و حسن اخلاقچه برنجی اولان شاگردانک
 اسملری شرف لوحده سنده یازیله رق توزیع مکافات کونی ذکر
 و قرائت اولنور

درس و حسن اخلاقچه صنفده ممتاز اولان شاگردانه
 کتاب و بازی دفتری و قلم و ساثره کبی مناسب هدیه لر
 و یریلور

اشبو توزیع مکافات کونی اولجه شاگردانک اقر با سیله
 محلہ دن بعض مناسب ذاتلره خبر و یریله چکنندن
 یوم مذکورده مکتبده بالاجتماع مقامه

مناسب نطق و ادعیه و آلهیلر قرائت
 اولنده رق توزیع مکافات
 اصولی اجرا

قلنور

تمام

﴿ میان مکتب‌ارینه متعلق فقرات نظامیه ﴾

(برنجی ماده) ممالک دولت علیه ده بولنان مکاتب
اساسا ایکی قسمه منقسمدر برنجیسی مکاتب عمومیه در که
نظارت و امر اداره سی دولت عا ئددر ایکنجیسی
مکاتب خصوصیه در که بالکز نظارتی دولت و تاسیس
و اداره سی افراد و یا خود جماعته عا ئددر

(مکاتب عمومیه)

(ایکنجی ماده) مراتب تحصیلیه اوچدر برنجیسی
صبیان ورشیده و ایکنجیسی اعدادیه و سلطانیه
مکتب‌ارینه و اوچنجیسی مکاتب عالییه مخصوص اولان
در ساردر بوجهتله ممالک دولت علیه ده مکاتب عمومیه
بش صنفه منقسمدر برنجیسی میان ایکنجیسی رشديه
اوچنجیسی اعدادیه در دنجیسی سلطانیه مکتب‌اری
او اوب بشنجیسی دخی مکاتب عالییه در

(مکاتب صبیانیه)

(اوچنجی ماده) هر محله و قریه ده و ایچانه کوره
برایکی محله و یا خود بر ایکی قریه ده لا اقل برر صبیان مکتبی
بولد جق و مختلط اولان قریه و محله لده اسلام مکتبی
بشقه و اطفال غیر مسلمه مکتبی بشقه اوله جقدر

(در دینی ماده) صبیان مکتب لریك مصارف انشایی
 و تعمیریه سی و معلم لریك مخصوصاتی و مصارف ساره سی
 محله و قریه سنده بولان جاعت لریك هبت ۴ و میده سی
 طرفندن تسویه اولنه جقدر

(بشیجی ماده) مكاتب صبیانیه ایچون اقتضا ایندن
 معلم نظامنامه سنه توفیقا انتخاب و تعیین قلنه جقدر

(اتیجی ماده) مكاتب صبیانیه نك مدت تحصیلیه سی
 درت سنه اولوب زیرده محرر درس لرتدریس اولنه جقدر

صنوف غیر مسلمه اطفالنه
 کندی اصول دینی لری
 تدریس اولنه جق
 واشبو اصول دینیسه
 درس لری روسای
 روحانیسه معرفت لریله
 بالتعین تدریس قلنه جقدر

اشو درس لری صنوف غیر
 مسلمه به کندی اسان لری
 اوزره اوقوت لریله جقدر

اصول جدید و جهله الفبا
 قرآن کریم
 تجوید
 اخلاقه متعلق رسائل
 علم حال
 بازی تعلیمی
 مختصر فن حساب

مختصر تاریخ عثمانی
 مختصر جغرافیا
 معلومات نافعه

بومند نصکره حفظ قرآن اثبات استیان بر مدت دها
مکتبه، فالقده، مخیردر

(یدنجی ماده) بودر سارک تغیر و تعدیلی لازم کلدیکی
حالده محلی معارف محلسک معارف نظارت جلیله سندن
واقع اوله جق استیدانی و محاس کیر معارفک رای
و تذبیبی اوزرینه ایجابی اجرا قلند جقدر

(سکرنجی ماده) صبیان مکتبلرند، صتوف مسله
و غیر مسلمتک اعیاد و ایام مخصوصه لرندن و بالعموم
مکتبلر ایچون جلوس هابونه مصادق اولان یوم
مخصوصدن ماعدا ایامده صباحدن اخشامه قدر
ایکی نوبت درس اوقوتدیرلق مقرر اولدیفندن
خواجهدل اوقات معینه سندن حاضر بولنوب تعام
و تدریسه و محله و باقریه تک اسنان تحصیلده بولسان
چو جقلری مکتبه دوامه مجبوردر

(طقوزنجی ماده) ممالک دوات علیده مکاتب
سبیانیه در سار بنک تحصیلده دوام اولمنسی اطلاق انات
ایچون آلتی یاشسندن اور یاشسند و اطفال ذکور ایچون
یذی یاشسندن اون بر یاشسند قدر مجبوردر

۴۵۳
(اونجی ماده) بر محله و یاقریده صبیان مکتبه
کتبک ایچون ذکور و انات استان سیلده نقدر اطفال
وار ایسه اسملرینی و آنلرک اطاشه سیله مکلف اولان
والدین و اقاربک اسامینی مین اختیار مجلسی معرفتیه
بردفتری یا یلوب و ذیلی تمهیر اولنهرق مکتب خواجه سنه
تسلیم قانه جقدر

(اون برنجی ماده) اونجی ماده ده بیان اولندیغی وجهله
ترتیب اولنه جق دفترده اسملری محرر چوجقدر دن
مکتبه کلپانلر اولور ایسه خواجه طرفندن محله مختارینه
خبر و یریلهرک اول چوجفک پدر و یاوالده سی و یا خود
اک یقین اقریاسنی اختیار مجلسنه جلب ایدیلهرک
چو جغنی مکتبه کوندرمی تکلیف و اخطار
اولنه جقدر

(اون ایکنجی ماده) بر چوجفک مکتبه کتبی ایچون
والدینده و یا اقریاسنه برآیده اوج ککره اخطار
وقو صبولوبده چوجفک اون اوچنجی ماده ده محرر
اعذار ایله معذور اولیهرق کوندرلدیکی تحقق ایدر ایسه
تعلیمات مخصوصه سنه توفیقا اومه قولهردن حالنه
واقتدارینه کوره بش غروشدن بوز غروشه قدر جزای

نقدی آلوب معارف اداره سی صدیغنه تسلیم قنله جق
 و جزای نقدی آلدقد نصکره بنه نائیری کور یله مر- ایسه
 چو جق حکومت محلیه طرفندن جبراً مکته
 قویله جقدر

(اون اوچنجی ماده) اسنان تحصیلده بولسانلرک
 معامله جبریه دن مستثنا طر تملرینی ایجاب ایدن عذرلرک
 برنجیسی چوجغک حکومت محلیه معرفتیه لدی المعاینه
 تحصیل علم و معرفته مانع اولدیغنه حکم ایدیلان امراض
 جسمانیه و معنوییه سی

ایکنجیسی برماجز فقیرک برچو جق اولوبده کندوسنک
 اوچو جقنی استخدامده احتیاجی ثابت اولسی
 اوچنجیسی برچو جغک اکین و خرمن و قنلری چق بجا ک ایله
 اشغال اولنسی

دردنجیسی محل اقامته مکته یارم ساعت مسافه ده بولنسی
 بشنجیسی چوجغک بولدیغنی محله ده مکته اولماسی
 و یا خود اولوبده کفایت ایتماسی
 آلتنجیسی چوجغک خانه سنده و یاسار بر محل مخصوصده
 او قوبوب یازدیغک تحقق ایتمسی

الحاصل بوناره ممثل احوال دن طر لایق حکومت محلیه
 زبنده شایان قبول اولدیجق اعدار قویله بولنسی

خصوصاً در صبیان مکتبینه دوام ایتیان چو جقردن
هر قنیه نیک اشبو احوال دن بر یله معذور اولدیغی ثابت
اولور ایسه اول چوجقک والدیندن ویا اقر باسندن
جزای نقدی آلمز

(اون دردنجی ماده) صبیان مکتبینه مدت تحصیلیه سنی
یکان ایدن طلبه امتحان نظامنامه سی موجبجه حاز
اولدیغی شهادتنامه ایله بلا امتحان رشیدییه قبول
اولور

(قیر صبیان مکتبیری)

(اون بشنجی ماده) بر محله وقر یه ده بر جاعنه مخصوص
اوله رق ابکی صبیان مکتبی اولدیغی و موقعا محذور دخی
بولدیغی حالده بری بنه اوجاعتک اطفال ذکورینه
و دیگری انانه تخصیص قلنه جق و بوضورتک اجراسی
قابل اولیسان برلده اطفال انانه مخصوص مکتبیر
وجوده کلنجه به قدر ارکات صبیان مکتبیرینه منسوب
اولدقیری جاعتلرک قیر چوجقیری دخی قبول اولوب
فقط ارکات چوجقیرله مخلوطا اقامه ایلدیجه جکدر

(اون آلتنجی ماده) مستقل اولان قیر صبیان مکتبیرینک
خواجه و دیگش اوسته لری فادن اوله جقدر

فقط مطلوب درجده اهلنلی معلمار یتشد بر بلجیه د کین
من وادیب آدماردن معلم تعینی چاردر

(اون یدنجی ماده) قیر صبیان مکتبرینک اصول
تدریسیه . و صورت ادارهسی و مدت تحصیلیه
و تعطیلیدسی و شا کردانک تحصیلیه اولان
مجبور یتلری و احوال سائرهسی ارکاک
صبیان مکتبری حتمده موضوع
اولان احکام نظامیه به
تابع اوله جقدر

﴿ احتذار ﴾

خنی اولیه که مکاتب صبیانیه کک ایزه و مشتقلانی
و کک ادوات علمیه سنه متعلق دها بر طاقم مادهل
واردر که وقت و حاله نظرا بونلرک تنظیم و تسویه سنده
بعض مرتبه مشکلاته تصادفی اولنه جنی مطالعده سنه مینی
شمعدیلاک آنلرک تعریف و تفصیلندن صرف نظر ایدیلرک
بورسالده بالکنز تعلیم و تدریسک اصول موضوعهسی
درج و بیان اولمشدر اصول مذکوره شمیدی به قدر
بو بولده بارلمش اولان رسنلک ز بدسی و خصوصیه

اون بش يكرمي سينه دثيرو بالذات و بالا واسطه عاجزانه
 اجرا اولنان تجربه لك خلاصه و نتیجه سبدر
 بونكله برابر صبياتك تعليم و تربيه لري خصوصنده
 اصول تعليمه آنجق بوندن عبارتدر ديك اوابوب بلکه
 مراد عاجزانه م بو بولنده برچيفر آجق اولديغني
 و بورسالده كوستريلان اصول تعليمه دخی شمديات
 حصول مقصده كافي بوانديغني جهته بويابده معلم
 افتدبلره ناچيزانه معاونت ايتك نيت خالصه سيله
 اشبو رساله ترتيب اولنوب اسمنه (رهنمای معلمين)
 تسميه قلمشدر

ایمدي رساله مذكوره ده بوجه مشروح كوسترلش اولان
 اصول تعليمه رفته رفته موقع اجرايه قونلده قچه زمان
 واحتياجه كوره حس اولنان نقصانلرينك

اصلاح و اكمالی خصوصی ارباب دفتك

خامه حيتلرندن نمنی اوانور

الله ولی التوفیق نعم المولى

و نعم الرفیق

F. 1007